

Aktuální situace v čerpání prostředků ze strukturálních fondů a stav přípravy období 2014-2020

105. jednání Rady hospodářské a sociální dohody ČR

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR

září 2013

Obsah

Část I. Informace o aktuálním stavu čerpání ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti v programovém období 2007–2013

A. PLÁNOVANÁ OPATŘENÍ – NA ÚROVNI NSRR	3
B. PLÁNOVANÁ OPATŘENÍ – NA ÚROVNI OPERAČNÍCH PROGRAMŮ	4

Část II. Informace o přípravě politiky soudržnosti pro příští programové období 2014-2020

A. INFORMACE O AKTUÁLNÍM STAVU VYJEDNÁVÁNÍ O PODMÍNKÁCH BUDOUCÍ KOHEZNÍ POLITIKY V RÁMCI EU 7	
1. Kohezní politika v rámci Víceletého finančního rámce	7
2. Stav vyjednávání o balíčku nařízení pro Evropské strukturální a investiční fondy	7
3. Spolupráce v rámci skupiny zemí V4	7
4. Předpokládaný průběh legislativního procesu v Evropském parlamentu	8
5. Lhůty dané nařízeními pro posuzování PA a OP (čl. 13 a 15, resp. čl. 23 a 25 nařízení o společných ustanoveních):	8
6. Novelizace Obecného nařízení č. 1083/2006	9
7. Akce připravované MMR ve spolupráci s EK na podzim 2013	10
B. PŘÍPRAVA V PODMÍNKÁCH ČR	11
1. Příprava Dohody o partnerství	11
2. Příprava programů 2014–2020	11
3. Stav naplňování předběžných podmínek	12
4. Územní dimenze	12
5. Finanční alokace	12
6. Neformální vyjednávání s Evropskou komisí	13
7. Další postup přípravy programového období	13

Část I.

Analýza stavu evropských fondů v období 2007-2013 a návrhy opatření

Česká republika (ČR) z hlediska absorpce prostředků patří mezi hůře čerpající státy v rámci evropské sedmadvacítky se svými necelými 42% plateb zaslaných Evropské komisi k proplacení oproti průměrným 53 %. To otevírá naléhavý požadavek na minimalizaci rizika, že ve zbývajícím čase nebude ČR v některých programech schopna využít efektivně celou zbývající částku cca 450,3 mld. Kč, a to se všemi negativními důsledky jak makroekonomickými, tak reputačními.

Proto Ministerstvo pro místní rozvoj z pozice Národního orgánu pro koordinaci (MMR-NOK) navrhuje komplex dalších opatření, která mimo jiné zahrnují přesuny mezi programy i uvnitř programů a dále vyjednávání s Evropskou komisí o výjimkách z pravidla n+3/2 či aplikace článku 95/96.

A. PLÁNOVANÁ OPATŘENÍ – NA ÚROVNI NSRR

MMR-NOK hledá možnosti, jak využít různé i méně standardní nástroje pro snížení negativních dopadů. Na úrovni evropské legislativy se snaží rozšířit rozhodnutí Evropské rady z února 2013, která uložila Evropské komisi rozvolnit pravidlo n+3/2 pro Slovensko a Rumunsko, i na ostatní členské země EU. MMR-NOK hodlá navrhnout i **alternativní variantu rozvolnění tohoto pravidla na národní úrovni**, což by znamenalo, že **ztráty by nebyly počítány na úrovni jednotlivých programů, ale na úrovni ČR**. Programy v ČR by získaly čas na realizaci dalších opatření.

Mimo rozvolnění pravidla n+3/2 připravuje MMR-NOK pro **jednání s Evropskou komisí možnost využití článku 95 a 96 Obecného nařízení 1083/2006**. To v praxi znamená, že částka, o kterou by mohl řídicí orgán v důsledku nesplnění pravidla n+3/2 přijít, by mohla být snížena například o částky z projektů, které nemohly být proplaceny proto, že realizace veřejných zakázek je předmětem dlouhého posuzování ze strany Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS) nebo o částky z projektů, které byly zasaženy povodněmi.

Protože se ukázalo, že nastavení systému znamená zvýšenou složitost a hrozby, bylo nutné rychle (již od roku 2009) zavést systém **koordinace a řízení rizikových operačních programů** („krizový management“). **Tímto krokem se podařilo pod koordinací MMR-NOK snížit v současné době odhadované nevyčerpání alokace minimálně o 7,5 mld. Kč** (částka mohla být ještě vyšší, kdyby vláda v roce 2011 schválila návrh MMR-NOK na přesun prostředků z OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost do OP Lidské zdroje a zaměstnanost ve výši až 4 mld. Kč).

Z aktualizovaných údajů řídicích orgánů (údaje za červenec 2013), které má MMR-NOK k dispozici, vyplývá, že by ČR nemusela v roce 2013 vyčerpat všechny prostředky, zhruba ve výši 16,1 mld. Kč (viz tabulka č. 1). Jedná se o informace řídicích orgánů a nelze zcela vyloučit, že dojde ke změně predikovaných hodnot (např. v důsledku pozastavení programu na základě výstupů auditu a stanovisek Evropské komise, korekcí, nerealizace některých projektů, zpoždování harmonogramů realizace projektů apod.). **Na základě analýz a zkušeností MMR-NOK s plněním plánů čerpání řídicími orgány může být výše nevyčerpání prostředků vyšší v rozmezí od 17,0 mld. Kč do 28,7 mld. Kč.**

Tabulka č. 1 – Plnění plánu čerpání v letech 2013 - 2015 a riziko nevyčerpání prostředků

Rok	Kolik musí být vyčerpáno do konce roku za NSRR	Vyčerpáno z limitu v daném roce ¹	Zbývá zaslat EK pro splnění limitu čerpání v daném roce		Předpoklad nevyčerpání ze strany řídicích orgánů	Předpoklad nevyčerpání ze strany MMR-NOK
-	a	b	c = a - b	d = c / a	e	f
-	v mil. Kč	v mil. Kč	v mil. Kč	v %	v mil. Kč	v mil. Kč
2013	438 914,4	330 216,2	108 698,2	24,8	16 052,2	17 000,0 - 28 650,0
2014	560 948,6	295 160,8	265 787,8	47,4	7 411,4	11 615,4
2015	687 376,9	230 423,5	456 953,4	66,5	6 973,8	32 875,2
Celkem	687 376,9	-	-	-	30 437,4	61 490,6 - 73 140,6

Poznámka:

¹ Částka zahrnuje předběžné platby z Evropské komise, žádosti o platby zaslané Komisi k 7. 8. 2013 a roční závazky velkých projektů (pouze v případě roku 2013, pro rok 2014 nejsou známy a v roce 2015 musí být vyčerpána celá alokace).

Zdroj: MMR-NOK, předpoklady řídicích orgánů programů

Z odhadů řídicích orgánů vyplývá, že v roce 2014 by ČR mohla přijít o 7,4 mld. Kč. Případné nevyčerpání uvádí Řídicí orgán OP Životní prostředí - 129,5 mil. Kč, OP Technická pomoc - 485,9 mil. Kč, OP Výzkum a vývoj pro inovace - 5,8 mld. Kč a ROP Severozápad - 1,0 mld. Kč. MMR-NOK ze své zkušenosti ví, že plány čerpání řídicích orgánů jsou spíše optimistické a reálná skutečnost bývá mnohdy jiná. **Podle analýz MMR-NOK může být nevyčerpání vyšší až 11,6 mld. Kč.** Mezi faktory, které tuto částku mohou dále zvyšovat, patří odstupování příjemců od realizace projektů, prodlužování harmonogramů (zejména u velkých projektů), další audity a případné korekce, pozastavení programů i ovlivnění vyšší mocí (například povodně).

Ve srovnání s rokem 2014 v roce 2015 řídicí orgány také předpokládají možné nevyčerpání. **Z odhadů řídicích orgánů vyplývá, že v roce 2015 by ČR mohla přijít o zhruba 7 mld. Kč.** Případné nevyčerpání uvádí Řídicí orgán OP Životní prostředí - až 4,7 mld. Kč a Integrovaný operační program - až 2,3 mld. Kč. **Podle analýz MMR-NOK nemusí být tato predikovaná částka finální a nevyčerpaná alokace může být vyšší až okolo 33,0 mld. Kč.** Na přesné stanovení výše nevyčerpání budou mít vliv i výše zmiňované faktory. Na snížení částky bude mít vliv reálná výše nevyčerpání v roce 2013 a 2014, která limity čerpání sníží.

B. PLÁNOVANÁ OPATŘENÍ – NA ÚROVNI OPERAČNÍCH PROGRAMŮ

MMR-NOK v návaznosti na aktuální situaci rizikových programů navrhl další vnitřní přesuny v rámci následujících rizikových programů:

OP Životní prostředí

Za nejproblémovější MMR-NOK považuje prioritní osu 1 „Zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní“ a 2 „Zlepšování kvality ovzduší a snižování emisí“. U obou prioritních os evidujeme pomalé tempo čerpání, žadatele odstupují od realizace projektů a dochází k významným úsporám. Nedaří se ani včas realizovat nápravná opatření. MMR-NOK navrhuje přesun ve výši **4,3 mld. Kč z prioritní osy 2 do prioritní osy 3 „Udržitelné využívání zdrojů energie“.** Dále přesun **z prioritní osy 1 do prioritní osy 3 ve výši 1,9 mld. Kč.**

Integrovaný operační program

V programu existují volné prostředky ve výši 2,3 mld. Kč, které by mohly být realokovány do jiných programů. Výše této částky se však může i významně změnit, a to s ohledem na odhadované nevyčerpání prostředků v roce 2013.

Řídicí orgán jako řešení snížení nevyčerpání v roce 2013 plánuje **realizaci dvou velkých projektů** v oblasti podpory 3.4 „Služby v oblasti bezpečnosti, prevence a řešení rizik“ **v celkové výši 2,7 mld. Kč.** Toto řešení vyžaduje vnitřní realokaci a posílení této prioritní osy z oblasti podpory 2.1 „Zavádění ICT v územní veřejné správě“, 3.1 „Služby v oblasti sociální integrace“, 3.3 „Služby v oblasti zaměstnanosti“, 5.1 „Národní podpora využití potenciálu kulturního dědictví“ a 6.2 „Ostatní náklady technické pomoci“.

ROP Severozápad

Vnější realokace nebyla na monitorovacím výboru dne 23. srpna 2013 schválena. Nicméně byly schváleny vnitřní přesuny ve výši 963,0 mil. Kč.

OP Technická pomoc

Vnější realokace v maximální míře (tj. 0,5 mld. Kč) je v současné době realizována. Jsou plánovány i vnitřní přesuny ze 4. prioritní osy „Publicita“ do 3. prioritní osy „Administrativní a absorpční kapacita“ ve výši až 300 mil. Kč.

OP Doprava

MMR-NOK společně s řídicím orgánem navrhl vnitřní přesuny z prioritní osy 6 „Podpora multimodální nákladní přepravy a rozvoj vnitrozemské vodní dopravy“ do prioritní osy 4 „Modernizace a rekonstrukce silnic I. tříd mimo TEN-T“ ve výši 426,0 mil. Kč.

OP Podnikání a inovace

V programu probíhá vnitřní realokace ve výši 2,7 mld. Kč. Další vnitřní realokace se odvíjí od realizace **Seed / venture fondu, na který bylo alokováno 1,37 mld. Kč.** MMR-NOK navrhne realokaci těchto prostředků do jiných oblastí, pokud se realizace tohoto nástroje nerozjede

do plánovaného jednání monitorovacího výboru na podzim 2013. V úvahu připadá posílení programu Rozvoj.

OP Výzkum a vývoj pro inovace

Za rizikovou oblast řídící orgán i MMR-NOK považuje realizaci velkých projektů, u kterých nelze s jistotou říci, zda prostředky vyčerpají včas. Pokud bychom chtěli toto riziko minimalizovat prostřednictvím realokace prostředků do jiných programů, muselo by dojít k rozhodnutí o nerealizaci některých velkých projektů (všechny tyto projekty byly schváleny Evropskou komisí a jejich realizace byla zahájena).

Pomalejší čerpání spatřuje MMR-NOK u oblasti podpory 3.1 „Komerčializace výsledků výzkumných organizací a ochrana jejich duševního vlastnictví“ a také v 5. prioritní ose „Technická pomoc“. **MMR-NOK navrhne vnitřní přesuny z oblasti podpory 3.1 ve výši minimálně 1,0 mld. Kč a 5. prioritní osy ve výši minimálně 100 mil. Kč, pokud nedojde ke zvýšení čerpání a realizaci opatření do plánovaného jednání monitorovacího výboru na podzim 2013.** V úvahu připadá posílení oblasti podpory 3.2 „Propagace a informovanost o výsledcích VaV“ nebo 4.1 „Infrastruktura pro výuku na vysokých školách spojenou s výzkumem“. V případě 5. prioritní osy realokace uvnitř této osy.

V případě OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost a OP Lidské zdroje a zaměstnanost proběhly vnitřní přesuny v minulosti. V současné době nejsou navrhovány, nicméně do budoucna nelze návrhy na vnitřní přesuny vyloučit.

Část II.

Informace

**o přípravě politiky soudržnosti
pro příští programové období 2014-2020**

A. INFORMACE O AKTUÁLNÍM STAVU VYJEDNÁVÁNÍ O PODMÍNKÁCH BUDOUCÍ KOHEZNÍ POLITIKY V RÁMCI EU

1. Kohezní politika v rámci Víceletého finančního rámce

Obsahem konečné dohody představitelů členských států nad Víceletým finančním rámcem pro období 2014-2020 jsou celkové úspory oproti původnímu návrhu Komise ve výši přes 85 mld. EUR, z toho úspory u kohezní politiky představují 13,8 mld. EUR (pokles o 4,1 %) a u Společné zemědělské politiky 16,8 mld. EUR (pokles o 4,3 %). Pro kohezní politiku v období 2014-2020 získala ČR více jak 20,5 mld. EUR v cenách 2011 (tzn. 23,1 mld. EUR v běžných cenách), a to při snížení celkového objemu rozpočtu EU. To představuje 4. místo v pořadí států s nejvyšší alokací kohezní politiky v přepočtu na jednoho obyvatele a v porovnání s podobně vyspělými státy jako ČR (Portugalsko a Malta) dosahuje ČR lepšího výsledku, neboť ve vyspělosti na obyvatele (měřeno podle HND na obyvatele v paritě kupní síly) se ČR nachází na 11. místě v rámci EU.

Podle Informace vypracované Ministerstvem financí a předložené v říjnu 2013 vládě ČR došlo také k nárůstu čisté rozpočtové pozice v období 2014-2020, kdy ČR bude výrazným čistým příjemcem evropských prostředků; zatímco ve stávajícím období tvořila dosavadní čistá pozice, tj. rozdíl mezi odvody do unijního rozpočtu a příjmy z něho, zhruba 1,2 % HND ČR v letech 2009-2012, v novém období bude tento podíl činit přes 2 % HND ČR a na obyvatele by v letech 2014-2020 měla dosáhnout šesté nejlepší čisté rozpočtové pozice v rámci celé EU.

2. Stav vyjednávání o balíčku nařízení pro Evropské strukturální a investiční fondy

- V červenci 2013 byly potvrzeny výsledky dialogů s Evropským parlamentem (EP) k dalším pasážím legislativy pro Evropské strukturální a investiční fondy 2014-2020 - ve formě tradičních čtyřsloupcových tabulek, a to k 1) finančním nástrojům, 2) ex-ante kondicionalitám, 3) operacím generujícím příjmy, 4) technickým úpravám nařízení o cíli Evropská územní spolupráce ve vztahu ke společným indikátorům a využití finančních nástrojů.
- Byl schválen částečný obecný přístup k makroekonomickým kondicionalitám, které zůstaly ve vztahu k Evropskému parlamentu (EP) ještě otevřené v souvislosti s vyjednáváním o víceletém finančním rámci EU 2014-2020 (VFR) a dialogy s EP by tak měly probíhat během podzimu.
- Rada schválila kvalifikovanou většinou novelizaci Obecného nařízení Rady č. 1083 v souvislosti s navýšením míry spolufinancování EU pro země ve finančních obtížích (tzv. top up) a rozšířením pravidla n+3 pro Rumunsko a Slovensko (v souvislosti se závěry ER z února 2013 k VFR). Vzhledem k tomu, že CZ společně s několika dalšími státy požadovala v průběhu vyjednávání rozšíření pravidla n+3 na další země (kohezní nebo všechny členské), předložila CZ společně s dalšími 10 státy deklaraci zdůrazňující tento požadavek, čímž ale nechce blokovat zahájení vyjednávání s EP (dialogy s EP k této novelizaci jsou očekávány během září).
- Ke dvěma návrhům novelizace Obecného nařízení Rady č. 1083 ze strany Evropské komise (EK) viz samostatný bod dále.

3. Spolupráce v rámci skupiny zemí V4

- Dne 1. července 2013 převzalo předsednictví ve skupině zemí V4 Maďarsko (od Polska); bude předsedat do 30. června 2014.
- Maďarské předsednictví plánuje různé společné V4 akce na pracovní úrovni zaměřené na přípravu příštího programového období a na proces prováděcích a delegovaných aktů EK.
- Na duben 2014 se plánuje setkání ministrů skupiny zemí V4, do jejichž kompetence patří kohezní politika.
- Spolupráce v rámci skupiny V4 je často rozšířena o Slovinsko, někdy i Bulharsko, Rumunsko, nově také Chorvatsko; spolupráce se osvědčila zejména při prosazování společných návrhů na úrovni EU a pro operativní výměnu zkušeností.

4. Předpokládaný průběh legislativního procesu v Evropském parlamentu

Podle vyjádření zástupců litevského předsednictví se počítá s následujícím harmonogramem schvalování legislativního rámce v závěru roku 2013:

Září – říjen:

- dokončení vyjednávání/trialogů s EP (ustanovení víceletého finančního rámce, včetně makroekonomických kondicionalit, výkonnostní rezervy/rámce + finanční otázky mimo VFR, jako např. nepřevoditelnost zdrojů, adicionalita či úprava měr spolufinancování + nařízení o ESF kromě programování + finanční řízení + modifikace nařízení o společných ustanoveních ve vztahu k modifikaci nařízení o Evropském námořním a rybářském fondu nebo úvodní, přechodná a závěrečná ustanovení), a to na min. 5 jednáních pracovní skupiny Rady pro strukturální opatření + jednání COREPER (potvrzení předběžné dohody s EP);
- následně v říjnu (22.–24. října 2013) proběhne plenární zasedání EP, kde by měly být schváleny finální verze zpráv EP s finálními pozměňovacími návrhy – ty by již v optimálním případě měly být v souladu s předběžnou dohodou Rady s EP k jednotlivým blokům legislativy a tak bude možné zakončit vyjednávání v tzv. prvním čtení.

Listopad – prosinec:

- poté jakákoliv Rada (pravděpodobně rozpočtový ECOFIN dne 8. listopadu 2013) schválí tzv. politickou dohodu s EP + jsou nutné min. 2 týdny na společný podpis předsedy EP a nejvyššího představitele PRES (premiér LT);
- na práci právníků-lingvistů (víceméně technického charakteru, za účelem zajištění konzistentnosti textů, jednotné terminologie atd.) bude třeba v daném rozsahu legislativy min. 2 týdny, přestože mohou pracovat paralelně na jednotlivých částech;
- všechna nařízení vstupují v platnost prvním/následujícím dnem po vyhlášení v Úředním věstníku EU;
- to v podstatě znamená, že v neoptimističtějším případě by soubor nařízení mohl vstoupit v platnost na přelomu listopadu a prosince, což je výchozí podmínkou pro oficiální zaslání návrhu Dohody o partnerství (PA) a případně i návrhů operačních programů (OP) EK.

5. Lhůty dané nařízenímí pro posuzování PA a OP (čl. 13 a 15, resp. čl. 23 a 25 nařízení o společných ustanoveních):

- podle čl. 13 nařízení o společných ustanoveních má členský stát lhůtu pro předložení PA EK max. 4 měsíce od vstupu legislativy v platnost – tímto krokem teprve začíná formální vyjednávání členského státu s EK ohledně PA a OP;
- EK má po obdržení PA a OP lhůtu max. 3 měsíců pro zaslání případných připomínek k oficiálnímu návrhu PA ze strany členského státu, během které si může vyžádat jakékoliv dodatečné informace a případně i revizi PA, přičemž v ten moment se běh uvedené lhůty pozastavuje;
- dále má EK lhůtu max. 4 měsíce (od předložení pro EK přijatelné verze PA; tj. pokud byly připomínky vznesené EK vzaty adekvátně v potaz) na vydání rozhodnutí formou prováděcího aktu, a to k prvkům obsaženým v rámci čl. 14(1) nařízení o společných ustanoveních – přitom ale bude EK posuzovat návrh PA jako celek, tzn. včetně „nepovinných“ prvků zmíněných v čl. 14(2);
- lhůta pro předložení OP na EK ze strany členského státu max. 3 měsíce od přeložení PA na EK (návrhy PA i OP ale mohou být EK zaslány současně/ve stejnou dobu), pro OP cíle Evropská územní spolupráce platí lhůta max. 9 měsíců od vstupu nařízení v platnost;
- EK má na posouzení OP a vznesení případných připomínek lhůtu max. 3 měsíce od jeho předložení členským státem (EK má opět možnost uplatnit připomínky, případně požadovat revizi OP) - tato lhůta se opět přerušuje do doby, než členský stát adekvátně tyto připomínky zohlední – lhůta pro vydání rozhodnutí EK o schválení OP je max. 6 měsíců od formálního zaslání EK, za předpokladu adekvátního zohlednění připomínek – ke schválení OP přitom nemůže dojít před schválením PA (s výjimkou OP cíle Evropská územní spolupráce)¹.

¹ Jedná se o maximální lhůty dané nařízenímí, v praxi lze očekávat vzhledem k napjatému harmonogramu schvalování a konci současně EK tlak na minimalizaci těchto lhůt. EK obdrží na přelomu roku oficiálně 28 PA a v první čtvrtině roku 2014 více než 350 OP z celé EU, které bude muset zadministrovat (provést formální interservice konzultaci mezi jednotlivými DGs). K minimalizaci lhůt by měla přispět i procedura neformálního dialogu mezi členskými státy a EK probíhající během roku 2013. Mezi prvními státy, které obdržely od EK zpětnou vazbu na svůj návrh PA ještě před letní přestávkou byly Slovensko, Maďarsko, Švédsko a Finsko.

6. Novelizace Obecného nařízení č. 1083/2006

6.1. Snížení rizika automatického zrušení závazků pro Rumunsko a Slovensko:

- Evropská rada se v rámci dohody o víceletém finančním rámci EU pro období 2014-2020 shodla ve svých závěrech z února tohoto roku na tom, že vyzvala EK, aby pro Rumunsko a Slovensko prozkoumala praktická řešení, na základě kterých by se u těchto dvou zemí snížilo riziko zrušení závazků (tzv. pravidlo n+2, resp. n+3) pro prostředky období 2007-2013 s tím, že jedním z řešení může být i revize stávajícího nařízení č. 1083/2006 (tzv. obecného nařízení) – mezi další řešení technického rázu patří např. modifikace OP, urychlená příprava velkých projektů, kalkulace míry spolufinancování EU ve vztahu k celkovým výdajům místo k veřejným výdajům, navýšení míry spolufinancování EU až na 100% u dobře fungujících priorit, práce s čl. 95 (administrativní a právní průtahy) a 96 (vyšší moc) nebo fázování velkých projektů.
- EK se rozhodla předložit legislativní návrh na modifikaci stávajícího nařízení č. 1083/2006 dne 21. května. Tento „původní“ návrh obsahoval jednak prodloužení pravidla n+3 platného do roku 2010 pro země s HDP na obyvatele nižším než 85 % průměru EU i na závazky let 2011 a 2012, a to pouze pro Rumunsko a Slovensko. Dále obsahoval návrh prodloužení navýšeného spolufinancování EU pro země, jejichž finanční stabilita je ohrožena, na dobu, po kterou budou součástí tzv. záchranných programů (nikoliv pouze do konce programového období, tzn. do konce roku 2013). To by se týkalo Kypru, Portugalska (pouze do května 2014) a Řecka.
- ČR vytvořila non-paper, který podepsalo následně Bulharsko, Řecko, Maďarsko, Malta, Portugalsko, Slovensko požadující prodloužení pravidla n+3 pro země, na které toto pravidlo platilo do (závazku) roku 2010, tzn. pro méně rozvinuté. Následně, po domluvě na vyšší úrovni s Polskem (výměnou za podporu CZ pro PL u směrnice o mobilitě pracovních sil), Polsko navrhlo rozšíření na všechny členské země, což by automaticky zahrnovalo i variantu navrhovanou ČR a současně by bylo v souladu s dohodnutou aplikací pravidla n+3 na celé následné období 2014-2020 (tzv. systémové řešení). Myšlenka rozšíření pravidla n+3 se následně na úrovni pracovní skupiny Rady setkala s pochopením rovněž např. ze strany Lotyšska a Lucemburska.
- EK k dané problematice předložila dokumenty popisující rozpočtové dopady navrhovaných opatření (na základě žádosti především čistých plátců, kteří na základě potenciální ztráty prostředků některých členských států cítí šanci snížit své odvody v následujících letech do rozpočtu EU) a současně poskytla EP údaje platné k červnu tohoto roku o odhadované míře rizika ztráty prostředků v důsledku nesplnění pravidla n+2 pro všechny členské státy. Z údajů založených na odhadech EK vyplývá, že kromě Rumunska jsou na konci roku 2013 v poměrně velkém ohrožení rovněž Maďarsko (695 mil. EUR), Česká republika (633 mil. EUR), Řecko (367 mil. EUR), Bulharsko (360 mil. EUR), Itálie (330 mil. EUR) a až poté Slovensko (326 mil. EUR).
- Pozice Rady (ve formě částečného obecného přístupu) byla schválena na základě kompromisního návrhu litevského předsednictví podporujícího v podstatě původní návrh EK (kromě rozšíření navýšení míry spolufinancování EU až do závěrečné žádosti o platbu v roce 2016) na Coreper dne 24. července 2013, a to po písemné proceduře k návrhu jako celku, tzn. jak k pravidlu rušení závazku, tak k dočasnému navýšení míry spolufinancování EU – proti návrhu se postavilo Maďarsko, Rakousko a Bulharsko; parlamentní výhradu si vzalo Spojené království, ostatní země byly pro.
- Následovaly trialogy s EP a výsledný kompromis by měl být schválen během října 2013 (plenárním zasedáním EP a následně opět i Radou).
- Diskuse na pracovní skupině Rady i Coreper ukázala očekávaný odpor čistých plátců vůči jakémukoliv rozšiřování (čistí plátcí mají blokační menšinu), a to převážně z rozpočtových důvodů (rušení závazků znamená nižší odvody do rozpočtu + snížení tzv. RALů). Slovensko a Rumunsko návrh Komise samozřejmě podporují, neboť mají strach v případě nedosažení dohody, že svůj návrh stáhne či případně vůbec návrh nevstoupí do konce roku v platnost (v případě nedohody s EP by šel návrh do tzv. druhého čtení, což by znamenalo dalších několik měsíců vyjednávání).
- Návrh bude schvalován tzv. řádnou legislativní procedurou (spolurozhodování s EP). V rámci EP je zpravodajem pro tuto úpravu nařízení český europoslanec a místopředseda EP Oldřich Vlasák (z frakce ECR); stínovými zpravodaji za největší frakce jsou Tamás Deutsch (EPP, Maďar) a Victor Bostinaru (Socialisté, Rumun). Český zpravodaj navrhl ve své zprávě rozšíření pravidla n+3 na všechny členské státy, a to na závazky všech zbývajících let v tomto programovém období, tzn. na roky 2011, 2012 a 2013. Návrh zprávy byl projednán na úrovni výboru REGI EP dne 10. července 2013, následně proběhlo hlasování na úrovni výborů a ve druhé polovině října 2013 by měla být zpráva schválena na plenárním zasedání EP. Zatímco Rozpočtový výbor EP na svém jednání dne 18. září 2013 podpořil návrh zpravodaje rozšířit pravidlo pro všechny členské státy, Výbor pro regionální rozvoj dne 23. září 2013 tento návrh odmítl. Šance, že by se podařilo prosadit návrh na plenárním zasedání EP, je mizivá.

- Během září 2013 byl návrh projednán ve dvou určených výborech EP – zatímco Výbor pro rozpočet podpořil pozměňovací návrh spočívající v rozšíření pravidla n+3 na všechny členské státy, výbor pro regionální rozvoj trval na návrhu schváleném Radou. Není proto příliš pravděpodobné, že plenární zasedání EP půjde proti návrhu předloženého EK a schváleným Radou.
- Problematika pravidla n+2/n+3 byla také předmětem jednání prezidenta ČR Miloše Zemana s předsedou Komise José Manuelem Barrosem; kdy předseda Komise zdůraznil, že výjimka byla dohodnuta pouze pro dvě země a Komise tak nemůže jakkoli politickou dohodu představitelů členských států měnit; proto trvá na svém návrhu.

6.2. Finanční přiděl z ESF pro některé členské státy

- Na svém zasedání ve dnech 27. a 28. června 2013 dospěla Evropská rada k dohodě o technickém řešení budoucího rabatu Spojeného království v rámci vyjednávání o VFR pro období 2014-2020, na základě kterého se tento výše rabatu v budoucím období mírně navýší. Součástí dokumentu k závěrům je také ustanovení, že v této souvislosti budou státy, které nesou podstatné břemeno související s financováním korekce Spojeného království, odpovídajícím způsobem kompenzovány - jak v roce 2013, tak i v rámci budoucího VFR. Nehovoří se zde však o konkrétních členských státech ani o částce, která by se měla těmto zemím poskytnout.
- Politické závěry reagovaly také na zvláštní úsilí nutné k vyřešení zvláštní situace v uvedených členských státech související s nezaměstnaností - zejména nezaměstnaností mládeže, chudoby a sociální vyloučení. V tomto kontextu se tak zrodil předkládaný návrh Komise, který má řešit kompenzaci za financování rabatu pro níže zmíněné tři státy v podobě navýšení alokace (dodatečného dárečku na období 2007-2013) z Proto by těmto třem členským státům měl být zvýšen přiděl z ESF pro rok 2013.
- EK proto navrhla poskytnout konkrétně Francii 100 mil. EUR, Itálii 30 mil. EUR a Španělsku 20 mil. EUR jako dodatečný závazek k prostředkům přiděleným z ESF pro rok 2013. V nařízení jsou částky vyjádřeny v cenách roku 2004; součet odpovídajících částek uvedených v nařízení je 126 mil. EUR, z toho 84 mil. EUR pro Francii, 17 mil. EUR pro Španělsko a 25 mil. EUR pro Itálii.
- Návrh byl zatím projednán v pracovní skupině Rady na Coreper; s cílem zvýšit transparentnost jednání ČR bude (např. při jednání Rady pro obecné záležitosti) prosazovat, aby se v budoucnu obdobné dohody k VFR staly součástí „řádných“ závěrů Evropské rady a aby zde byly i konkrétně vyjmenovány členské státy a výše alokací, na kterých se premiéři na politickém jednání dohodly.
- S ohledem na to, že podobným problémům s doznívající ekonomickou krizí a nezaměstnaností čelí i jiné členské státy, ČR by uvítala systémovější přístup a otevřenost k řešení problémů jak v oblasti ekonomické a fiskální tak i v otázce implementace a čerpání kohezních alokací ve všech státech EU.

7. Akce připravované MMR ve spolupráci s EK na podzim 2013

- Dne 16. října 2013 – Praha - workshop **“Fungující veřejná správa jako podmínka čerpání Evropských strukturálních a investičních fondů”** bude zaměřen na splnění jedné z předběžných podmínek pro efektivní využití Evropských strukturálních a investičních fondů v České republice v rámci politiky soudržnosti v příštím programovém období 2014-2020.
- Ve dnech 11.-12. listopadu 2013 – Praha – konference **“Využití Evropských strukturálních a investičních fondů pro podporu sociálního bydlení v ČR”** bude zaměřena na sdílení dosavadních zkušeností v oblasti využití fondů EU pro sociální bydlení, identifikaci limitů a možností evropské a české legislativy a na výměnu názorů týkajících se efektivního využití Evropských strukturálních a investičních fondů v rámci politiky soudržnosti v příštím programovém období 2014-2020 na podporu sociálního bydlení v ČR.

B. PŘÍPRAVA V PODMÍNKÁCH ČR

1. Příprava Dohody o partnerství

- Dohoda o partnerství je **zásadní „střešový“ dokument pro programové období 2014–2020** zakotvující a vymezující spolupráci mezi Evropskou komisí a členským státem. Dohoda stanoví strategii, priority a opatření ČR pro zajištění účelného a efektivního využívání fondů SSR s cílem dosažení cílů strategie Evropa 2020.
- V souvislosti s plněním usnesení vlády ze dne 28. listopadu 2012 č. 867 MMR zpracovalo a předložilo vládě materiál „**Návrh Dohody o partnerství pro programové období 2014–2020**“
- Vláda svým usnesením č. 447 ze dne 12. června 2013 vzala tento materiál na vědomí a uložila ministru pro místní rozvoj tento materiál ve spolupráci se všemi partnery dopracovat a předložit vládě do konce října 2013.
- Dne 14. 6. 2013 EK zaslána anglická verze Návrhu Dohody o partnerství, který byl vzat na vědomí vládou dne 12. 6. 2013.
- EK dne 26. 6. 2013 zaslala žádost týkající se doplnění či hlubšího rozpracování některých částí Dohody o partnerství - v této souvislosti MMR doplnilo návrh Dohody o partnerství v některých částech
- Aktualizovaná verze Dohody o partnerství zaslána EK 17. července 2013 a EK přislíbila reakci k Návrhu Dohody o partnerství zaslat do 23. září 2013
- Po odeslání aktualizované verze EK nadále probíhá další dopracování a aktualizace Dohody o partnerství v návaznosti na vývoj nařízení EU, upřesňování informací (ve formě pokynů, manuálů, atd.) ze strany EK a vyjednávání s EK.

2. Příprava programů 2014–2020

- Vymezení programů bylo schváleno usnesením vlády ze dne 28. listopadu 2012 č. 867.
- Programy pro programové období 2014–2020 byly vymezeny následovně:
 - Vymezení operačních programů (OP) pro Evropský fond regionálního rozvoje, Fond soudržnosti a Evropský sociální fond v rámci cíle „Investice pro růst a zaměstnanost“:
 - OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost řízený ministerstvem průmyslu a obchodu;
 - OP Výzkum, vývoj a vzdělávání řízený ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy;
 - OP Zaměstnanost řízený ministerstvem práce a sociálních věcí;
 - OP Doprava řízený ministerstvem dopravy;
 - OP Životní prostředí řízený ministerstvem životního prostředí;
 - Integrovaný regionální operační program řízený ministerstvem pro místní rozvoj;
 - OP Praha - pól růstu ČR (řízený Magistrátem hlavního města Prahy);
 - OP Technická pomoc (řízený ministerstvem pro místní rozvoj).
 - Pro Evropský fond regionálního rozvoje pro cíl Evropská územní spolupráce jsou navrženy OP:
 - OP přeshraniční spolupráce mezi Českou republikou a Polskou republikou řízený ministerstvem pro místní rozvoj (MMR);
 - OP přeshraniční spolupráce mezi Slovenskou republikou a Českou republikou koordinovaný na území České republiky MMR;
 - OP přeshraniční spolupráce mezi Rakouskou republikou a Českou republikou koordinovaný na území České republiky MMR;
 - OP přeshraniční spolupráce mezi Svobodným státem Bavorsko a Českou republikou koordinovaný na území České republiky MMR;
 - OP přeshraniční spolupráce mezi Svobodným státem Sasko a Českou republikou koordinovaný na území České republiky MMR;
 - OP nadnárodní spolupráce Central Europe koordinovaný na území České republiky MMR;
 - OPy meziregionální spolupráce koordinované na území České republiky MMR.
 - Pro intervence Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova je navržen Program rozvoje venkova 2014–2020 a pro Evropský námořní a rybářský fond OP Rybářství v gesci ministerstva zemědělství.
- Na konci června 2013 řídicí orgány předložily MMR druhé verze programů, jejichž hodnocení probíhalo v červenci, následně ŘO obdržely od MMR hodnocení. Na základě dalších jednání

bude během léta a podzimu probíhat dopracování programů, přičemž finální verze programů budou dle usnesení vlády 447/2013 předloženy MMR do konce září 2013.

- V rámci hodnocení programů předložených MMR na konci června 2013 MMR zpracovalo **informaci na vládu o stavu přípravy programů v rámci fáze č. 2, která byla předložena na jednání vlády dne 28. srpna 2013 a která je rovněž podkladem na toto jednání Rady** (1. informace byla předložena vládě v květnu 2013).
- **MMR průběžně upřesňuje a komunikuje jednotlivé aspekty** přípravy i hodnocení programů s řídicími orgány. Zpracované hodnocení se týká verzí programů, které MMR obdrželo ke konci června 2013. **Programové dokumenty prošly od června 2013 dalším vývojem a doznaly dalších změn a pokroku v rozpracování.**

3. Stav naplňování předběžných podmínek

- Řídicí orgány se při přípravě programů musí soustředit na zajištění naplnění předběžných podmínek, které jsou podmínkou budoucího čerpání prostředků z EU fondů. MMR-NOK identifikovalo předběžné podmínky jako **výrazně rizikový faktor pro možné dopady jejich nenaplnění**. To může mít za následek i zastavení čerpání prostředků evropských fondů. Je nutné rizikové předběžné podmínky společně řešit.
- MMR zpracovalo „Akční plán řízení a koordinace předběžných podmínek“, který obsahuje detailní informace týkající se řízení předběžných podmínek, jejich gestory, výčet rizikových předběžných podmínek a harmonogram jejich plnění.
- **MMR dále připravilo Informaci o stavu naplňování předběžných podmínek, která byla předložena na jednání vlády dne 28. srpna 2013 a která je rovněž podkladem na toto jednání Rady.** Informace obsahuje aktuální hodnocení MMR a upozornění na možná rizika vyplývající z odlišného vyhodnocování plnění předběžných podmínek.

4. Územní dimenze

- Nastavení územní dimenze je klíčové pro její zahrnutí do programů. MMR vede intenzivní jednání s regionálními partnery (AK ČR, SMO ČR, SMS ČR, NS MAS) k nalezení shody na pojetí a zapracování územní dimenze v Dohodě o partnerství a programech.
- **V tuto chvíli se uvažuje o těchto integrovaných nástrojích:**
 1. **Integrované územní investice (ITI)** – realizovány ve funkčně vymezených metropolitních oblastech (hl. m. Prahy, Brna, Ostravy, Plzně) a v Hradecko-Pardubické a Ústecko-Chomutovské aglomeraci.
 2. **Integrované plány rozvoje území (IPRÚ)** – realizovány v regionálních centrech včetně jejich zázemí (navržena hranice 25 tisíc obyvatel a více).
 3. **Integrovaný nástroj regionálního rozvoje (INRR)** – těžištěm strategií budou konkrétně vyjádřené věcné působnosti kraje plynoucí ze zákonné úpravy.
 4. **Komunitně vedené strategie místního rozvoje (CLLD)** – rozvojový dokument vztahující se na území působnosti Místních akčních skupin.

5. Finanční alokace

- Dne 16. července 2013 byly ŘV PS Dohoda, kam byli přizváni také zástupci ŘO (na úrovni náměstků ministrů), představeny:
 - hlavní kritéria použitá při přípravě návrhu rozdělení alokace
 - návrhy rozdělení celkové alokace z fondů SSR mezi jednotlivé programy - procentní podíly v intervalovém rozpětí
 - **Ze strany zástupců řídicích orgánů (ŘO) byl tento návrh vzat na vědomí.**
- **Návrh rozdělení alokace byl následně představen zástupcům ŘO na jednání Pracovní skupiny k rozpracování programů 26. 7. 2013, k čemuž žádný ŘO nevznesl připomínky**

Návrh rozdělení alokace mezi programy:

Program	Fondy	Podíl na alokaci 2014–2020 pro SF a FS (v %)
OP PIK	EFRR	16,0 - 18,0
OP ŽP	FS/EFRR	11,0 - 14,0
OP D	FS/EFRR	16,0 - 20,0
IROP	EFRR	20,0 - 24,0
OP VVV	EFRR/ESF	13,5 - 16,0
OP Z	ESF	7,0 - 10,0
OP Praha – pól růstu	EFRR/ESF	0,8 - 1,3
OP TP	EFRR/ESF/FS	0,5 - 3,0

6. Neformální vyjednávání s Evropskou komisí

- Neformální dialog mezi Evropskou komisí a Českou republikou byl **zahájen v únoru 2013 a bude pokračovat do doby schválení evropské legislativy**. Následně naváže již oficiální vyjednávání Dohody o partnerství a jednotlivých programů pro programové období 2014–2020.
- Vyjednáváním Dohody o partnerství, popř. jednotlivých programů, byl pověřen **Vyjednávací tým pro Dohodu o partnerství, popř. vyjednávací týmy k jednotlivým programům pod Dohodou o partnerství**.
- Na uskutečněných jednáních **EK vůči našim zástupcům směřuje veskrze pozitivní signály**, pokud jde o koncepci i harmonogram přípravy. Díky pokročilé fázi přípravy programového období 2014–2020 patří České republice jedno z předních míst v rámci členských zemí EU.
- Byť se jedná zatím o neformální předjednání dokumentů, není jeho význam o nic menší. **Cílem těchto jednání je projednat s EK problematické aspekty přípravy ve vazbě na požadavky EK a sladit postup přípravy zejména, co se týče nových prvků v návrzích nařízení EU (např. předběžné podmínky, výkonnostní rámec). Předjednání těchto otázek připraví pevný základ pro oficiální vyjednávání Dohody i programů tak, aby mohlo být zahájeno ihned po schválení finální podoby nařízení EU a ČR mohla co nejdříve začít realizovat intervence směřující ke stanovenému cíli, tj. přispět ke zvýšení konkurenceschopnosti ČR celkově a přispět ke zvýšení kvality života jejích obyvatel.**

7. Další postup přípravy programového období

- Reálný předpoklad přijetí finálního balíčku nařízení pro fondy SSR a tedy i zahájení formálního dialogu mezi EK a ČR je **nejdříve na podzim 2013 (listopad/prosinec 2013)**.
- Zpoždění přijetí finální verze nařízení vytváří **tlak na národní harmonogram přípravy programového období 2014–2020**, dle kterého by finální verze Dohody o partnerství měla být zaslána vládě k projednání do konce října 2013 a jednotlivé programy pak do konce listopadu 2013.
- Posun termínů na národní úrovni ve vazbě na zpoždění v procesu přípravy ze strany EU je aktuálně řešen.